

עוד חילחלה?

המתכונת היא ששומה לגמרי.

מפעילים לחץ מירבי על הפוליטיקאים האמריקאים, הזקוקים לקולות יהודיים. מנצלים עד תאם את כלי-התקשורת, שבהם יש השפעה יהודית מכרעת. משתמשים בכל אלה כדי ללחוץ על הבית הלבן ומישרד-החוץ. משיגים נשק רב ככל האפשר, במהירות מירבית.

עושים את הכל כדי למנוע יוזמת-שלום אמריקאית, העשויה להוביל ל"שלום כפוי" אשר יהויב את החזרת השטחים המוחזקים. אם אי-אפשר למנוע, מנהלים מיל-זגת-גרילה עקשנית כדי לעכב את היוזמה ככל האפשר, לצמצמה ולעצרה.

לשם כך משתמשים בכל טכנים אפשרי, בכל בעייה חשובה או בלתי-חשובה הנקרת בדרך.

אם זה יצליח, כמו שזה הצליח לגבי יוזמת רוג'רס ויארינג, יחשבו מנהיגיו שזה ניצחון גדול. אם זה לא יצליח, לפחות יהיה ניתן לצמצם את ה"וויתורים" שיידרשו מאיתנו.

זהו דרך הגיונית, שהוכיחה את עצמה. היא איפשרה לנו לשמור על כל השטחים המוחזקים מאז 1967, מבלי להפסיד את ידידות הממשלה האמריקאית ואת העזרה הפעילה שהיא נתנה לנו במישור המדיני, הכלכלי והצבאי.

והיא הובילה למילחמה.

כך יקרה גם הפעם. דרך זו אינה מובילה לשלום, היא לא נועדה להוביל לשלום. היא נועדה לאפשר את החזקת כל השטחים, ללא שלום.

ובהערך שזום, תהיה מילחמה. עוד מילחמה.

הדרך האחת להשגת השלום היא: לפנות אל עמ"ע ערב עצמם.

יש לנו קול גדול, בטלוויזיה, ברדיו, במוסדות בינ-לאומיים, באמצעות גורמים זרים. גם באמצעות האמריקאים, הערבים שמעלים אותנו.

הבה נגיד להם את האמת, בני חוכמות.

הבה נגיד להם:

אתם אמרים ששני דברים חשובים לכם: החזרת השטחים שכבשנו במילחמת ששת-הימים, ומציאת פיתרון כלשהו לבעיית העם הפלסטיני.

העם הישראלי רוצה בשלום. אבל הוא יפכים רק לשלום שיש עימו ביטחון מוחלט לקיום המדינה.

הרץ ממועט של קנאים, אין העם הישראלי משתוקק לסיפוח שטחים. הוא הסכים בעבר, והוא יסכים בעתיד, לחלוקת ארץ-ישראל. אולם הוא לא יתור את השטחים כל עוד אינו משוכנע שאכן הושג שלום אמיתי, ושניתן להבטיח את ביטחון המדינה גם בלי השטחים האלה.

אנחנו מוכנים להבטיח מיד להחזיר את השטחים אחרי השגת השלום והבטחת הביטחון. אולם נגשים הבטחה זו רק כאשר נהיה משוכנעים שאכן הושג השלום והובטח הביטחון.

"על סמך הצהרה זו, הבה נפתח מייד במשאומתן נסלק-נא מייד את המיכשולים הממשיים — קווי הפסקת-אש, שבויים, פתיחת ציר לארמיה השלישית שלכם, ונוו קדימה, במהירות אפשרית, לגיבוש הסכם-שלום מפורט, שעמנו ועמכם יוכלו לאשר אותו במישאלי-עם."

ני מאמין שבדרך זו ניתן כיום להתקדם לקראת השלום בתנופה גדולה. אבל האמונה כלל אינה תשובה. אם נציע את הדבר והוא לא יישא פרי — לא הפסדנו דבר. להיפך, שיפרנו לאוני-ערך את מצבנו הבינלאומי, הוכחנו שרוצנו טוב וכן, ולא זוננו אף ממילימטר אחת של שטח כבוש. ואם הדבר יישא פרי — ואני משוכנע שזה יהיה כך! — נתקדם לקראת הגשמת החלום המקנן ברגע זה בלב מאות אלפי חיילינו. אך קבוצת פושטי-ההרג המנחלת את ענייני המדינה — גורדה, דיון, גלילי, אבן ושות' — אינה רוצה ואינה מסוגלת ללכת בדרך זו. ואם יצטרף מנחם בגין לחבורה זו, באיצימיה של ממשלת ליכוד או חירום, ירחק סיכוי השלום עוד יותר.

דרושה הנהגה חדשה למערך, והנהגה חדשה למדינה. דרושה תיעובות חדשה של כוחות התומכים בקו של שלום, לעומת המחנה התומך בהעדפת הסיפוח על פני השלום.

כל זה דרוש מייד. ההזדמנות הגדולה לשינוי-ערכים קיימת עכשיו. כל יום החולף מקטין את סיכוי השלום ומגביר את סכנת המילחמה החדשה. יש רק ברירה אחת: או שלום, או מילחמה. אין אפשרות שלישית.

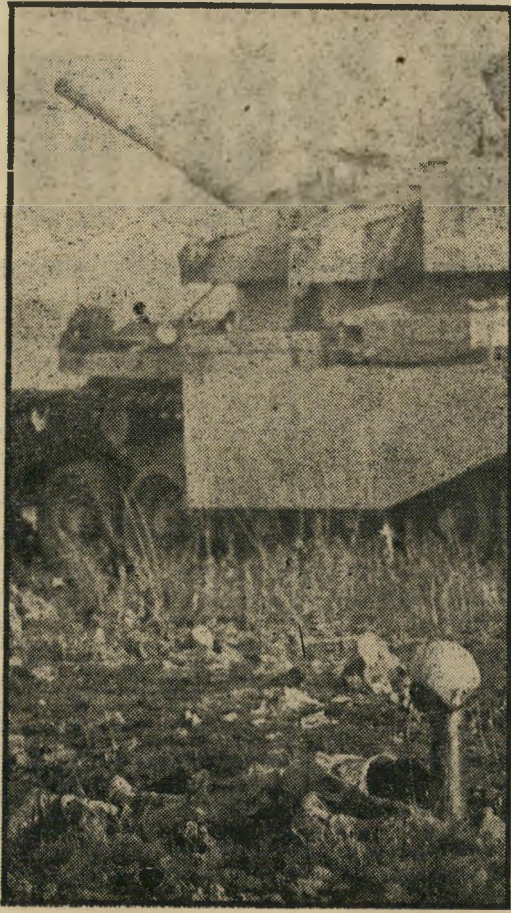
כאינו לא היתה מילחמה. כאילו לא נפלו הנופלים.

מנהיגי ישראל מתנהגים כאילו הבעייה היחידה היא להשיג שלום והסדר בין ישראל וארצות-הברית. כל הדיבורים מכוונים לעבר וושינגטון. אל וושינגטון נוסעים השרים. עם וושינגטון מתווכחים בשצף-קצף, ביחסים עם וושינגטון יש סכנות וסיכויים. משברים והיישגים.

ובכל הימים האלה לא היתה אף פנייה ישירה אחת אל העולם הערבי, אל המנהיגים הערביים. עמיהם וחיייהם. לא נאמרה אף מילה אחת היכולה לשנות את רגשותיהם ומחשבותיהם, ולשכנע אותם שגם אצלנו השתנה משהו.

מנהיגינו מתאמצים כל-כך להשפיע רק על ניכסון, על קיטינג'ר, על הסינאט ועל הציבור האמריקאי, עד

הרוג ישראלי בגולן — עוד? ("פארי מאטש")

שמתעורר הרצון לקחת את ראשיהם, להטיחם זה בזה ולצעוק:

אין לנו מילחמה עם ניכסון! אין לנו מילחמה עם קיטינג'ר! לא הם ירו בנו אתמול, ולא הם עלולים לירות בנו מחר!

לא עימם אנחנו צריכים לעשות שלום!

בוודאי, הם חשובים. הנשק שהם מספקים לנו הוא חיוני. הם יכולים להשפיע הרבה על המצב, וגם על הערכים.

אבל לא זו הזירה העיקרית להשגת השלום!

השלום צריך לקום בין ישראל ועמ"ע ערב. שינויי-הערכים ההיסטורי צריך לחול בלב עמ"ע ערב. עמנו. אם לא כן, תבוא המילחמה הבאה. וכך אשר נוכח להשיג מאמריקה הוא נשק קטלני יותר לחרוג בו את צעירי האויב, בשעה שהאויב ישיג נשק טוב יותר כדי לחרוג את צעירינו.

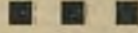
השעושה ממשלתנו כיום בחזית האמריקאית הוא חזרה מדוייקת על מעשיה בשש ורבע השנים האחרונות.

צריכים לומר את הדברים באכזריות חשופה: בעוד אנו אכלים על הלחי המילחמה ה"אחרונה" כבר נכתב לנגד עינינו התפריט של המילחמה הבאה.

המילחמה הבאה עלולה לפרוץ בעד כמה חודשים, ואפילו בעוד כמה שבועות. היא לא תהיה פחות קשה ופחות יקרה מהמילחמה שהיתה. אלא קשה יותר ויקרה יותר.

אותם האנשים, ערבים וישראלים, הנושאים באחריות למחדלים הנוראים של השנים האחרונות, ממשיכים לנהל את המדיניות משני הצדדים.

ובל אחד מאיתנו, שאינו משמיע עכשיו את קולו כריבור חדי-משמע, יהיה אחראי ל"טרגדיה הבאה ולקורבנותיה."

יום הפסקת-האש, ה-22 באוקטובר 1973, נולד סיכוי חדש לשלום בין ישראל ועמ"ע ערב. שוב נוצרה הזדמנות היסטורית.

עמ"ע ערב החזירו לעצמם את כבודם, אך נכחו לדעת שגם בהתקפת-פתע מאסיבית אין בכוחם לסכן את קיום מדינת ישראל.

הציבור הישראלי התפכח מאשליות של שנים, ונוכח לדעת ששום ניצחון צבאי אינו מבטיח שלום.

בהשפעת החלום של המילחמה, מוכנים הם עמים לשינוי-ערכים, לקליטת רעיונות חדשים, לעזיבה על דרך חדשה.

העימות הגלובלי הפיתאומי שיכנע גם את שתי המעצמות הגדולות, ואת העולם כולו, שיש לפעול עכשיו למען הסדר הבעייה אלתר.

יתכן שמאז מילחמת-העצמאות לא היו הן נסיבות הפסיכולוגיות, הפוליטיות והצבאיות נוראות יותר ליוזמת-שלום מכרעת, כמו באותו יום.

מיד לאחר מכן קרו שני דברים, שפגעו קשה בנכונות הצדדים לשלום: כיתור הארמיה השלישית והתפוצצות בעיית השבויים.

הקרבות נמשכו אחרי מועד הפסקת-האש, ואז כיתר צה"ל את הארמיה.

מבחינה צבאית, זה היה טבעי. כל צבא שואף לכתר ולהשמיד את האויב. לכווחת צה"ל בגדה המערבית של התעלה היה חשוב שבעתיים לנתק את קווי-האספקה של הארמיה המצרית, המאיימת עליהם גם עכשיו מאחור. אולם, השמדת הארמיה לא תקרב את השלום, כשם שהשמדת הצבא המצרי ב-1967 לא קידמה את השלום. בגלל כיתור הארמיה נפתחה מיכת-פאנורה של ויכוחים והאשמות הדדיות: מי הפך את הפסקת-האש, מה היו קווי ה-22 באוקטובר, האם יש לפתוח ציר לאספקה, וכו'.

על כך אפשר להתווכח בני סוף. ותוך כדי ויכוח זה, אפשר לשכוח את השלום ולהכין את המילחמה הבאה.

בעיית השבויים היא מוקש חמור לא פחות. עמים שונים רגישים כמידה שונה לגורלם של שבויים. אין עם הרגיש לו יותר מאיתנו, ומעודם לא היינו רגישים לו יותר מאשר הפעם, מפני שמיספר הנעדרים גדול כליכך.

כל המכיר מישפחות אשר יקיריהו "נעדרים", יודע עד כמה איומים יסורי איר-הודאות. האם חי הבעל, או מת? האם נפל הבן בשבי וניצל, או שנשאר בשדה? בעייה זו והסתככותיה — העיכוב במסירת הרשימות, קשירת גורל השבויים לקווי הפסקת-האש ולגורל הארמיה המכותרת — מרעילות את האווירה דווקא בימים המכריעים.

הפרגריה של המשפחות מאפידה על סיכויי השלום ודוחה את מאמצי השלום — וכך היא גורמת לפרגריה שניה.

בעיית הארמיה ובעיית השבויים יכלו להיפתר בנקל, בדרך השכל הישר והרגש האנושי, אילו נוצרה מייד תנופה לקראת השלום.

תחת זאת הפכו שתי הבעיות למכשולים ולאמתלות להחנקת תנופה זו באיבה.

הערבים מדברים על גורל הארמיה ועל קווי ה-22 באוקטובר. (עוד קו, עוד צבא, יש כבר קו ירוק וקו סגול. קו ה-22 באוקטובר עדיין לא זכה-בצבע משלו. האם מנצח את כל צבעי הקשת, לפני שהדם האדום יפסיק לזרום?)

מנהיגי ישראל מדברים על השבויים ועל "יצוב הפסקת-האש". זה פותר אותם מכל צורה לחשוב על השלום ולפעול למענו מייד.

זחו המצב ברגע זה. פושטי-ההרג משני הצדדים ממשיכים כריבוריהם ההגלויים, שהביאו לפשיטת-ההרג.

משני הצדדים יושבים החיילים וחולמים על שלום, כפי שלא חלמו עליו מעולם. והמנהיגים ממשיכים כאילו לא קרה דבר.